690 Eur. Parl. Colloquium
Archief

MEMORANDUM
No.1941

Van: DIE

Aan: T ~~via DOES on S~~

Onderwerp:

17 november 1961

./. Hierbij gaan een aantal stukken voor het Colloquium met het Europese Parlement.

In de brief van de President van het Parlement aan de Voorzitter van de Raad vind U de agenda; vanwege Uw vertrek naar Bonn zal U alleen een gedeelte van het debat over de overgang naar de tweede etappe bijwonen. Een aantekening
./. over dit onderwerp vind U hierbij, waarin tevens een kort overzicht wordt gegeven van de documenten, die over dit onderwerp door parlementsleden zijn opgesteld. De Voorzitter van de Raad, Professor Erhard, zal namens de Raad een in-
./. leiding houden. Een concept daarvan gaat eveneens hierbij, maar dit zal inmiddels alweer gewijzigd zijn.

./. Voorts doe ik U voor de goede orde toekomen enkele stukken over het tweede onderwerp van gesprek: De associatie met Afrika, dat U niet zult kunnen bijwonen.

Naar aanleiding van het bericht, dat U uit Parijs liet doorgeven, dat U om 3 u. maandagmiddag te Straatsburg zal arriveren, heb ik met de heer Linthorst Homan de volgende regeling getroffen, die hopelijk Uw instemming heeft.
De heer Homan woont zelf die middag een lunch bij ter ere van H.K.H.Prinses Beatrix.

Aangezien hij niet weet hoe laat dat afgelopen zal zijn, zal zijn secretaris, de heer Pesch, U van 3 u. af opwachten in de hall van Hotel Terminus, tegenover het station. U kunt zich dan, desgewenst, even verfrissen in de kamer van de heer Homan, die zelf terstond na afloop van de lunch naar het hotel zal komen.

© NA, 2.05.118, Buitenlandse Zaken, Blok 2, 1955-1964 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 19939
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/D00289

De overgang van de eerste naar de tweede etappe.
(eerste thema van het colloque)

I Overeenkomstig Art. 8 van het EEG-Verdrag is de overgangsperiode van 12 jaar verdeeld in drie etappes van vier jaar. Voor elke etappe bestaan een aantal nationale verplichtingen, alsmede een aantal werkzaamheden die in Gemeenschapsverband moeten worden verricht.

De overgang van de eerste naar de tweede etappe voltrekt zich niet automatisch, maar is afhankelijk van de constatering:

a. dat, het wezenlijke van de doeleinden uitdrukkelijk door ~~dit~~ het Verdrag voor de eerste etappe bepaald, daadwerkelijk is bereikt.

b. dat, behoudens de in het Verdrag genoemde uitzonderingen en procedures, de verplichtingen zijn nagekomen.

Deze constatering geschiedt aan het einde van dit jaar bij een unanieme beslissing van de Raad op grond van een rapport van de EEG-Commissie.

In het licht van het bovenstaande hebben de instellingen van de EEG overwogen welke, naast de duidelijk voorgeschreven verplichtingen voor de eerste etappe, de wezenlijke doeleinden zijn, die naar de mening der Lid-Staten gedurende de eerste etappe moeten worden bereikt.

II Een coïnciderende en complicerende factor in deze problematiek is de zogenaamde tweede versnelling. Krachtens art. 1, lid 1 van het Versnellingsbesluit van 12 mei 1960 zou de Raad vóór 30 juni 1961 hebben moeten beslissen of een aanvullende interne tariefverlaging van 10 % per 31 december 1961 mogelijk is in het licht van de economische conjunctuur. Bij de bespreking van deze materie in het afgelopen voorjaar bleken alle Lid-Staten behalve de Bondsrepubliek van mening, dat, ongeacht de conjunctuur - de competente organen hadden zich over het conjunctuuraspect positief uitgesproken - tot een tweede versnelling alleen kon worden overgegaan, indien

op een aantal vitale onderdelen van het Verdrag nader voortgang zou zijn gemaakt. In dit verband werd een werkprogramma en tijdschema opgesteld, ten einde de Raad in staat te stellen voor het einde van dit jaar voornamelijk op het gebied van de landbouw, het vervoer en de sociale politiek een aantal ingrijpende besluiten te nemen.

De Raadsvergadering van begin juli heeft vervolgens het voor de hand liggende besluit genomen een beslissing over de versnelling tot het einde van het jaar uit te stellen en in samenhang te bezien met de overgang naar de tweede etappe. De meeste landen stellen namelijk ten aanzien van de overgang naar de tweede etappe dezelfde eisen van besluitvorming als voor de tweede versnelling. Derhalve zullen in de Raadsvergadering van december zodanige besluiten moeten vallen over de "wezenlijke doeleinden", dat de Lid-Staten met zowel de tweede versnelling als de overgang naar de tweede etappe kunnen instemmen.

III Het laat zich aanzien, dat de debatten in december zich zullen toespitsen op de agrarische problemen en met name op de voorstellen van de EEG-Commissie om (d.m.v. heffingen) voor een aantal belangrijke landbouwprodukten een begin te maken met het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Deze heffingenvoorstellen inzake granen, varkensvlees, eieren en gevogelte, alsmede regelingen voor groenten, fruit en wijn, worden thans uitvoerig bestudeerd in het Bijzondere Comité voor de Landbouw; de Raad heeft terzake in oktober een algemene discussie gevoerd, terwijl van 29 november tot 2 december een afzonderlijke Raadsvergadering aan deze materie zal worden gewijd.

Het is bijzonder moeilijk een voorspelling te doen omtrent de resultaten die aan het einde van het jaar over deze voorstellen zijn te verwachten.

Aangezien het voor elke Lid-Staat politiek uitzonderlijk moeilijk zal zijn door een tegenstem versnelling en overgang tegen te houden, moet er mee rekening worden gehouden dat op het laatste moment een - waarschijnlijk onbevredigend

en slecht geformuleerd - compromis zal worden bereikt tussen de voornaamste antagonisten (Duitsland en Frankrijk). De Nederlandse Regering zal dan de zware beslissing moeten nemen of zij zich al dan niet bij een dergelijk compromis zal kunnen aansluiten, een beslissing, die hoe zij ook uitvalt steeds een aantal onaangename consequenties zal medebrengen.

Zijdens het Europees Parlement zijn een viertal hierbijgaande rapporten opgesteld ter voorbereiding van het "colloque" respectievelijk nopens de economische vraagstukken van de Heer Blaisse, over de landbouwaspecten van de Heer Boscary-Monsservin, omtrent de vraagstukken op sociaal gebied vande Heer Troclet en een samenvattend verslag van de Heer Martino over de politieke en institutionele aspecten.

I De Heer Blaisse had het in zoverre gemakkelijk dat op het door hem bestreken terrein inderdaad reële voortgang kan worden geconstateerd. Erkennende, dat de Raad vóór het einde van het jaar nog een aantal besluiten zal moeten nemen (verordening inzake kartels), concludeert de rapporteur dat "alle formele en vooral economische voorwaarden (voor de etappe-overgang) lijken te zijn vervuld".

II De Heer Boscary-Monsservin bevond zich in een veel moeilijker positie, immers, met uitzondering van een tweetal resoluties inzake de algemene beginselen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid respectievelijk van de heffingensystemen, die de Raad in december jl. vaststelde, is er op agrarisch terrein geen enkel besluit genomen. De rapporteur heeft op ~~kundige~~ geloofwaardige wijze weten te beredeneren dat de etappe-overgang niettemin dient plaats te vinden. Ter adstructie moge ik verwijzen naar de conclusie van dit rapport (p.11 en 12), waarin wordt gesteld dat practische resultaten zijn uitgebleven, weshalve men tot de gevolgtrekking zou kunnen komen dat niets is bereikt wat niet in elke intergouvernementele organisatie tot stand

had kunnen worden gebracht. Niettemin moet de etappe-overgang gunstig worden beoordeeld omdat:

a. de landbouw zo een gecompliceerd vraagstuk is;
b. de publieke opinie teleurgesteld is, niet over de verdragsbepalingen zelf, doch over de vertraagde uitvoering daarvan;
c. het handelsverkeer in landbouwprodukten toch is toegenomen;
d. een Europese landbouw-doctrine is aanvaard en de competente instellingen van een oprechte communautaire geest zijn bezield (sic);
e. het van groot belang is dat zo spoedig mogelijk de derde etappe wordt bereikt, waarna besluiten met gekwalificeerde meerderheid kunnen worden genomen;
f. het onlogisch zou zijn na een versnelling te hebben doorgevoerd (die overigens voor de landbouw nauwelijks effect heeft gehad) thans de overgang af te wijzen wegens het ontbreken van resultaten op agrarisch terrein.

III Voor de Heer Troclet weegt het uitblijven van een beslissing over de in art. 119 van het Verdrag voorziene gelijkschakeling van mannen- en vrouwenlonen zwaar. Niettemin meent hij dat de vooruitgang bij andere vraagstukken, de regelmatige werking van talrijke organen en de programma's die in studie zijn genomen, weliswaar geen compensatie vormen voor het ernstige nadeel dat in het kader van art. 119 werd geleden, doch dat deze omstandigheden duidelijk aantonen dat op sociaal gebied de integratie op gang is gekomen. Hij beveelt dan ook de etappe-overgang aan, niet echter zonder de wens uit te spreken dat de sociale vooruitgang tijdens de tweede fase nog sneller verloopt.

IV Ten slotte vat de Heer Martino de bovengenoemde rapporten samen. Hij wijst er op dat zowel de doelstelling van art. 119, als de communautaire oplossingen op agrarisch gebied slechts geleidelijk kunnen worden bereikt en dat derhalve verlenging van de eerste etappe voor deze vraagstukken geen oplossing biedt. Hij releveert de teleurstelling van

de Landbouwcommissie over het uitblijven van concrete resultaten, doch bepleit ook hier de etappe-overgang op grond van de overweging dat het Europees Parlement reeds zijn goedkeuring heeft gehecht aan de heffingenvoorstellen van de EEG-Commissie. De Heer Martino concludeert dat uit juridisch oogpunt de in art. 8 van het Verdrag bedoelde vaststelling door de Raad slechts tot een positieve conclusie kan leiden. Ten slotte meent de Heer Martino dat ook in het licht van de Britse toetreding tot de EEG de etappe-overgang wenselijk lijkt. Immers, de onderhandelingen over de toetreding van Groot Brittannië tot de Euromarkt dienen tot gevolg te hebben dat dié land volledig in het Europese eenwordingsproces wordt opgenomen. Het aanvaarden door de zes landen van een bindend en onherroepelijk communautair systeem zou zijns inziens de positie van de EEG bij de Engelse onderhandelingen versterken en het verloop hiervan vergemakkelijken, aangezien hierdoor het karakter van deze onderhandelingen nog meer zou worden verduidelijkt.

Uit het bovenstaande zal U duidelijk zijn dat bij de beoordeling door het Europees Parlement van de etappe-overgang de concrete resultaten van het integratieproces nauwelijks een rol spelen. In feite luidt de conclusie van het Parlement: "Ongeacht de materiële vooruitgang moet de tweede etappe worden ingegaan om zuiver politieke redenen".